

Бурят УНЭН

№ 170 (9309)

ИЮЛИН

19

ВТОРНИК

1960 он

Сэн 20 мүнгэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

50 оной июлин 13-да нээгдэн КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум июлин 16-да хүдэлмэрээ дүүргэе. Промышленности, транспортые хүгжөөх, наука болон өмшүн шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тухай КПСС-эй XXI съездын шийдхэбэринүүдэй ямараар үгдэжэ байһан тухай» РСФСР-эй Министрүүдэй Советтэ үгдэжэ байһан тухай, Украинны ССР-эй Министрүүдэй Советтэ үгдэжэ байһан тухай, Латвийн Арадай Их Соведай Түрүүлэгшэ Нүхэр Г. И. Гайлейн, Красноярск Арадай Ажахын Советтэ үгдэжэ байһан тухай П. Ф. Лома-

кын, Кемеровэй Арадай Ажахын Советтэ үгдэжэ байһан тухай Л. Е. Графовай, Карагандын Арадай Ажахын Советтэ үгдэжэ байһан тухай Б. Ф. Братченкын, Автоматизациин, машина бүтээлгын талаар СССР-эй Министрүүдэй Советтэ үгдэжэ байһан тухай А. И. Костоусовай, Украинны ССР-эй Наукануудай Академиин Е. О. Патоной нэрэмжэтэ Электрогазуурин институтай директор хүхэр Б. Е. Патоной элидхэлнүүд Пленум шагнан, зүбшэн хэлсэһэн байна. Элидхэлнүүд тушаа 25 хүн үгэ хэлэе. Пленум зохихо тогтоол баталан абаа, тэрэн мүнөөдэр толилогдоо.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн хүхэр Л. И. Брежнев СССР-эй Верховно Советтэ Президиумэй Түрүүлэгшээр хунгагдан дээрһэнэ КПСС-эй ЦК-гэй Секретарин уялганаа сүлөөлгөдөө. Өөрэйнь гуйлтаар хүхэр К. Е. Ворошиловые Пленум КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүнэй уялганаа сүлөөлө. «Аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдэй Бухарестдэхи зүблөөнэй дүнгүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Секретарь хүхэр Ф. Р. Козловой элидхэлые Пленум шагнаа. Энэ зүблөөндэ ошон КПСС-эй ЦК-гэй делегациин ажал-ябуулгые Пленум бүрин найшаагаад, зохихо шийдхэбэри гаргаа.

Н. ХРУЩЕВ,
СССР-эй Министрүүдэй Советтэ
Түрүүлэгшэ,
Москва, Кремль,
1960 оной июлин 16.

Промышленность, транспорт хүгжөөх, наука, техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тушаа КПСС-эй XXI съездын шийдхэбэринүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай

1960 оной июлин 15-да КПСС-эй ЦК-гэй Пленумтэй нэгэн дуугаар баталан абанан тогтоол

Эхэ ороной үйлэдбэрилгын хүсье түргэнөөр хүгжөөх ябадал хангаһан Коммунистическэ партиин зүб политикын үрэ дүн болоо. Советскэ Союзай экономикын ургалта манай ороной, дэлхэйн бүхы социалистическэ лагерин хүсэ шадалые бэхжүүлнэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө, ондоо социаль-экономическэ байгуулалттай түргэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхын түлөө манай тэмсэлые шангадхана. Уласхоорондын харилсаануудай хүгжэлтэ халаа мүнөө, социалистическэ хүсэн түгэлдэр лагерин бии болоод байхада, дайн байлаае зайсуулгаар арга болжог бии гэжэ КПСС-эй XXI съездынүүдэй тобишололнуудай хүсэд зүб байһыень гэршэлжэ үгэнэ. Хэрбээ эээрхэг түрмхэйшүүлэй гаргадаг аашануудта бүхы аралуудай нэрэмжэтэйгээр хандадаг, яралтайгаар зэбсэгжэлгэдэ эсэргүүсэн, буу зэбсэг нинтээрээ, хүсэдөөр хураахын түлөө, атомна зэбсэг туршалта болуулхын, хорихын түлөө бүри эдбэхитэйгээр, бүри оролдосотойгоор тэмсэдэ байгаа хаань, дайнай аюулаа хүн түрэлтэниие зайсуулжа, бүгэдэ нийтин эб найрамдалтай хэрэг бэхжүүлжэ болохо байна.

Түлшөөр хүдэлдэг, гидравлическэ хэдэн электростанинуудые ашаглалгада үгэһэнһөө уламжалан, ороние электрын элшэ хүсөөр хангалта түргэдхөгдөө. СССР-эй Европодохи хубида энергетическэ нэгэн нинтэ системэ. Баруун Сибирьтэ, Дунда Азида, Закавказида энергосистемүүдые байгуулха талаар эхэ хүдэлмэри хэгдэе. Мүнөө Советскэ Союз дэлхэй дээрэхи эгзэн лэ хүсэтэй, 500 мянган вольт хүрэтэр напжениетэй электродамжуулгын шэжэмүүдтэй болонхой.

Коллективүүд үйлэдбэринин элитэ ехэ үрэ дүнгүүдые туйлаа. Криворожско «Большевик» гэжэ шахтын горнягууд нүүрһэ малтан абаха, шэрэхэ технологиине нарижуулан найжарууланай, участогуудые, забойнуудые, алба захиргаае бэхжүүлһэнэй, үйлэдбэрини үргэлжэдэнэ оньожорууланай болон автомадаар зүбсэглэһэнэй ашаар жэл хахадай турша, соо ажалай бүтээсые хоёр шахуу дахин дээшлүүлэе. Нижне-Тагиллин металлургическэ комбинадай коллектив үйлэдбэрингөө арга боломжонуудые хэрэглэн, нёдондо жэлдэ, мүн энэ жэлэй 5 нара соо түсэбһөө гадуур 34 мянган тонно шэрэм, 82 мянган тонно будаа хайлуулаа, 100 мянга шахуу тонно прокат гаргаа. 1965 ондо үйлэдбэрилэгдэхөөр түсэблэгдэн хэмжээ будаа хайлуулаар ерэхэ жэлдэ, шэрэм хайлуулаар 1962 ондо, прокат гаргалгаар 1963 ондо туйлахын түлөө комбинадай металлургнууд мүнөө тэмсэжэ байһай. Сталинградтэй тракторна заводой коллектив үйлэдбэрини техникескэ талаарна нарижуулан найжаруулаха ехэ хэмжээнүүдые бөөдүүлһэнэй ашаар жэл хахадай турша соо түсэбһөө гадуур 3.000 үлүүтэй трактор бүтээгэе.

Коммунистическэ байгуулалтада Советскэ Союзай туйлаһан түүхэтэ туйлалтанууд юун тухай эли тодоор гэршэлнэб гэжэдэ, марксистско-ленинскэ агуухэ хургаалаар зэбсэгжэһэн манай арад зүб замаар—коммунизмын илалта тээшэ урагшаа дабшажа ябана.

Химическэ промышленности түргэнөөр хүгжөөхэ талаар КПСС-эй ЦК-гэй майн Пленумтэй (1958 он) хараалһан программа бөөдүүлэгдэжэ байна. Энэ хадаа арадай ажахын бүхы халбаринуудта саашанхи техникескэ дэбжэлтэ хангаха хэрэгтэ тон эхэ удхашанартай. Мүнөө жэлдэ 1957 онойхидо орхолоо 1,5 дахин ехэ холимог дабирхай, пластическэ зүйл, 1,4 дахин ехэ химическэ утгалан, 3 шахуу дахин ехэ холимог спирт гаргагдаха байна.

Татарай совнархозой «Альментьевурнефть» гэжэ трестын 3-дахы үрэмдэлгын конторын нефтьшэд үрэмдэлгын бригадануудай тое сөөөн болгобошые, нёдондо жэлдэ, 1960 оной түрүүшын хахадта түсэбөө болзороошны урид дүүргэе. Үрэмдэлгын технико-экономическэ үрэ дүнгөөр тус коллектив 1964 ондо бөөдүүлхэ зорилгоёо мүнөө дүүргэе эхилэдэ байна. Новосибирскын «Октябрь» гэжэ цементын заводой хүдэлмэришэд түхээрэлгэнүүдые найнаар ашаглаһанай, тэдэниие минн байхынь болууланай, үйлэдбэринин хүдэлмэри оньожорууланай болон автомадаар зэбсэгжэһэнэй ашаар цементын промышленностьда туйлагдаһан ажалай бүтээсын дунда зэргын хэмжээ нёдондо жэлдэ, тухайлхада, хоёр дахин үлүүлэе. Ивановска Круппскайгай нэрэмжэтэ будн нэхэлгын фабрикийн, Кинешемскэ «Красная ветка» гэжэ ээрэлгын фабрикийн коллективүүд станок, машинануудые нарижууланай, технологи найжарууланай, хүдэлмэри тушаажа абалгые гуримшуулан найжарууланай ашаар түхээрэлгэнүүдэй бүтээсэ дээшлүүлгээр долоон жэлэй ээсэтэ туйлахаар түсэблэһэн хэмжээе 1960 ондо туйлажа шадаа.

И. Долоон жэлэй түсэбые бөөдүүлгэдэ совет арадай туйлаһан элитэ ехэ амжалтанууд

Капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ зөөринин ехээр домологдоһонһоо уламжалан, промышленностин, транспортын бүхы халбаринуудай гол фонднууд бүри ехэ болоһон байна. Жэл хахадай турша соо мүнөө үеын техникескэ хангадһан 1.400 гаран промышленна шэнэ предпрятинууд ашаглалгада үгтөө, 1.200 гаран километр утгатай түмэр зам баригдажа дүүргэдэе. Ороной зүүн районуудай экономика тон түргэнөөр хүгжэнэ.

Нитын үйлэдбэринин, хамагай түрүүндэ промышленна үйлэдбэринин түргэнөөр ургаһанһаа, продукциин өөрһын үнэн химдарһанһаа уламжалан, национальна доход түргэнөөр ургана. 1959 ондо национальна доход 1958 онойхидо сасуулбал 8 процентээр ехэ болоо, мүнөө жэлдэ национальна доход, тухайлхада, 9 процентээр нэмэхэ юм.

Ашаглагдажа байһан үйлэдбэрини шэнэдхэн нэлбэхэ, үргэхэхэ талаар предпрятинуудай коллективүүдэй, партийна, ажахын организаацинуудай хараалһан хэмжээ-ябуулгануудай бөөдүүлэгдэһэнһээ уламжалан, олон заводууд, фабриканууд, шахтанууд болон руднигуудай хүсьеы ехэ болгохо, тэдэндэ продукция бүри ехээр гаргаха арга олгоһон байна.

КПСС-эй XXI съездын шийдхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар хэгдэнэ хүдэлмэринин тон шухала дүнгүүдэй нэгэн гэхэдэ, арадай ажахын бүхы халбаринуудта хурдан түргэнөөр туйлагдаһан техникескэ дэбжэлтэ болоо. Үйлэдбэрини техникескэ талаар саашадан нарижуулхын тулада съездын баталан абанан программа шүүд эхээр бөөдүүлһэнһээ, илангата ЦК-гэй нийтин Пленумтэй хойшо шэнэ техникэ болон технологине нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ партийна, ажахын организаацинуудай бүри ехээр анхал хандуулагда болоһонһоо уламжалан, 1959 ондо, энэ жэлэй түрүүшын хахадта научна шэнжэлэлгэнүүд, проектнэ, конструкторска, туршалгын хүдэлмэринин хэмжээн горьтойгоор ургаа, 2.300 гаран шэнэ шухала гүхэлэй машина, аппарат, олон тоото приборнууд, материалнууд бүтээгдэе, 2.000 гаран поточно, конвейернэ, автоматическэ, автоматическэ шахуу лининууд ашаглалгада үгтөө, хуушаржа хойшоо гараһан мянга гаран элдэб түхээлэй машинанууд, механизмууд, приборнууд үйлэдбэрилэгдэхээе божиго, тэдэнэй орондо бүри ларин, хайн түхээрэлгэнүүдые бүтээхэ хэрэг эмхидхэгдэнэ байна. Түрүү технологическэ аргуудые, шэнэ техникые нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэрини оньожоруулаха, автомадаар зэбсэглэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэе. 1959 ондо совнархозуудай мэдэлэй машина бүтээлгэнэ заводуудта 1958 онойхидо орхолоо 30 шахуу процентээр олон технологическэ түхээрэлгэнүүд нарижуулан найжаруулагдаа.

Хүдэлмэринин үдэрэй богони болгогдожо байбашые, промышленностьда ажалладаг нэгэ хүдэлмэришэндэ абажа үзэбэл нёдондо жэлдэ ажалай бүтээсэ 7,4 процентээр, 1960 оной 1-дэхи хахадта 6,4 процентээр дээшлэн байна. Транспортта ашаа шэрэлгын ехэ болоһон ушар ажалай бүтээсын ургаһанай ашаар гол түлэб туйлагдаа. 1959 ондо өөрһын үнэн химдарһанай ашаар промышленностьда 10 миллиард түхэриг, транспортта—1,9 миллиард түхэриг түсэбһөө гадуур алмагдаа.

1959 ондо 1958 онойхидо орхолоо 1,3 дахин олон гагнамал конструкцинууд бүтээгдэе, гагнуурин хүдэлмэри бүри ехээр оньожоруулагдаа. Промышленностьда гагнуурин бүтээсэ ехэтэй оньожоруулагдаһан аргууд—электрошлакова, газоэлектрическэ, контактна, автоматическэ, автоматическэ шахуу гагналга, түмэр хайлуулжа янаха арга хэрэглэгдэнэ.

Мүнөө үе сагай гайхамшагта хүдэлөөндэ—коммунистическэ ажалай ударнигуудай, бригадануудай, цехүүдэй, предпрятинуудай мүрьсөөндэ хабаадажа, коммунистическэ ёһоор ажаллаха, хураха, ажагуулаха үлгэр жэшээ харуулагда олон миллион хүнүүд долоон жэлэй түсэбые болзороошны урид дүүргэхын түлөө тэмсэлэй түрүүшын ээргэлдэ ябана.

Долоон жэлэй түсэбые болзороошны урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалистическэ мүрьсөөнэй боложо байха үедэ олон түрүү предпрятинуудай

(Үргэлжэлэтын 2-дохи нюурта)

